



Sprawozdanie z realizacji w 2015 roku Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016

Wojciech Kozak
Wicemarszałek Województwa Małopolskiego

Kraków, listopad 2016 roku

Obowiązki ustawowe



- ✓ **Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.**
- ✓ **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.**
- ✓ **Uchwała nr 1262/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 25 października 2011 roku oraz Uchwała nr 1584/16 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 25 października 2016 roku.**
- ✓ **art. 18 pkt. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa.**

Podstawowe dane epidemiologiczne



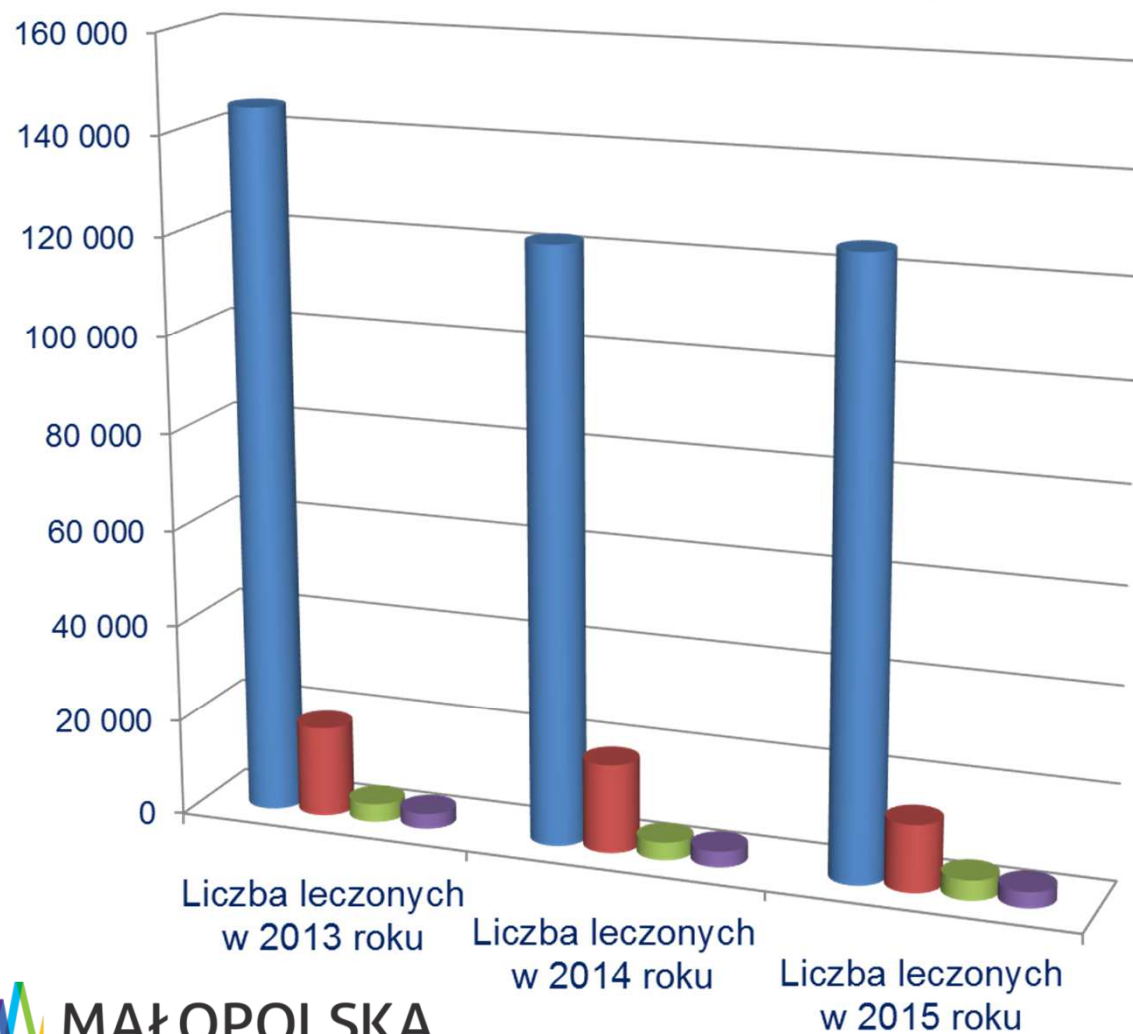
- ✓ Korzystny trend w lecznictwie:
- wzrost liczby leczonych ambulatoryjnie, dziennie i środowiskowo
- spadek liczby leczonych stacjonarnie

Rodzaj opieki	Liczba leczonych w 2013 roku	% *	Liczba leczonych w 2014 roku	% *	Liczba leczonych w 2015 roku	% *
Poradnie**	144 969	4,31	122 171	3,63	125 077	3,71
Szpitala (leczenie stacjonarne-bez uzależnień)**	14 189	0,42	14 048	0,42	13 913	0,41
Zespoły Leczenia Środowiskowego**	3 756	0,11	3 647	0,11	4 117	0,12
Leczenie dzienne***	3 118	0,09	3 265	0,09	3 322	0,09
SUMA	166 032	4,94	143 131	4,25	146 429	4,34

* % mieszkańców całego województwa

** dane z jednostek ochrony zdrowia

Liczba leczonych w różnych formach opieki



- ✓ **Liczba osób leczonych w:**
- **poradniach 85,4%***
 - **szpitalach 9,5%***
 - **ZLŚ 2,8%***
 - **dzienne 2,3%***

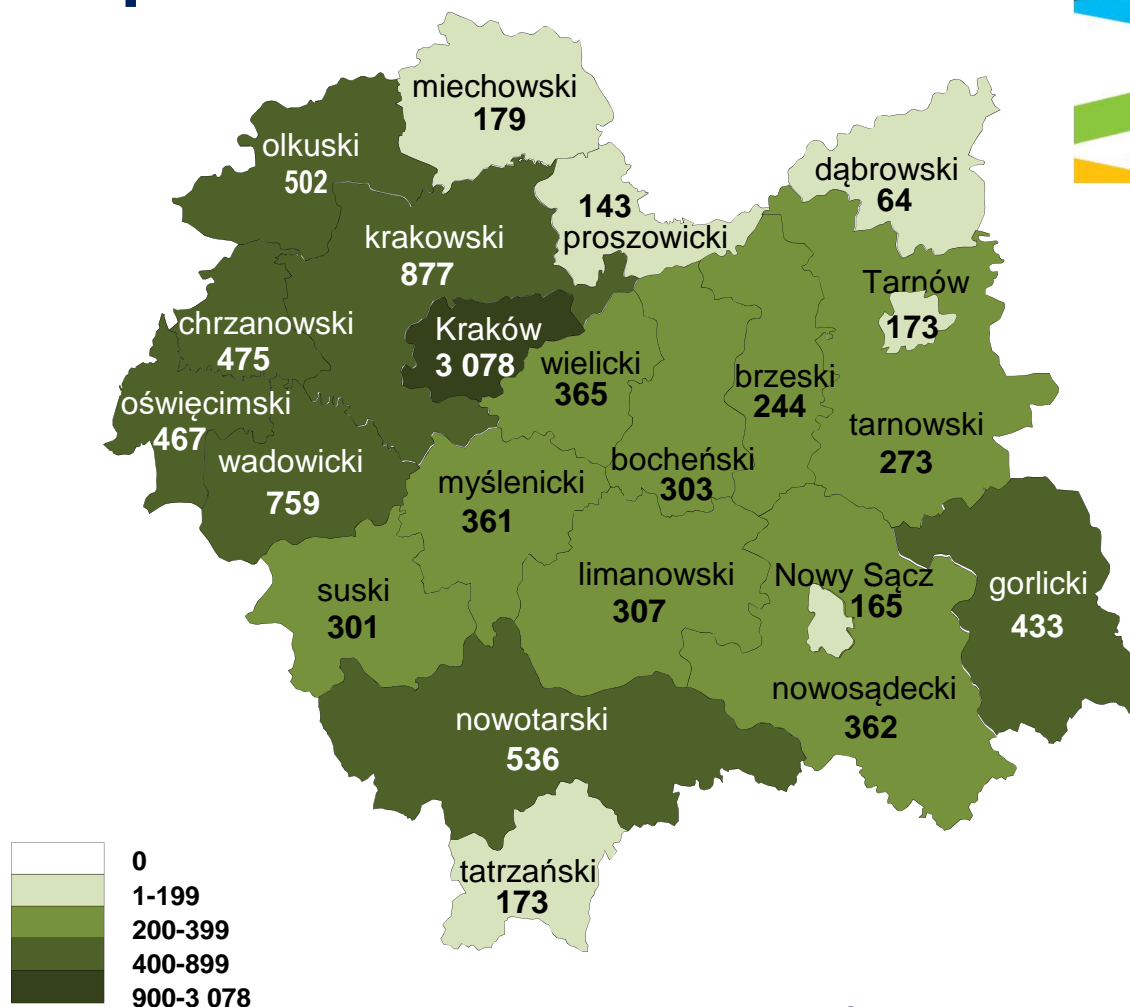
* % wszystkich leczonych w 2015 roku

- Poradnie
- Szpitale (leczenie stacjonarne)
- Zespoły Leczenia Środowiskowego
- Leczenie dzienne

Liczba pacjentów leczonych stacjonarnie w podziale na powiat zamieszkania



✓ Najwięcej pacjentów leczonych stacjonarnie zamieszkiwało Miasto Kraków



Uwaga dodatkowa: szczegółowa tabela nt. liczby leczonych psychiatrycznie w szpitalach w podziale na powiaty przekazana została Członkom KOZ

Opracowanie własne Departamentu PS na podstawie danych z MOW NFZ

Samobójstwa w Małopolsce



- ✓ W 2015 roku na terenie województwa małopolskiego 894 osoby popełniły samobójstwo w tym:
 - 234 kobiety (tj. 26,17%)
 - 660 mężczyzn (tj. 73,83%)

Rok	Płeć	Przedział wiekowy								SUMA	OGÓŁEM
		10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+		
2013	Kobieta	25	26	23	20	33	22	10	8	167	643
	Mężczyzna	22	87	99	69	95	55	29	20	476	
2014	Kobieta	39	41	47	30	44	27	6	11	245	989
	Mężczyzna	28	137	144	131	152	101	27	24	744	
2015	Kobieta	35	61	34	36	32	24	8	4	234	894
	Mężczyzna	35	130	126	110	123	79	40	17	660	

Opieka ambulatoryjna – wykaz poradni



Lp.	Rodzaj poradni	Liczba poradni w 2013 roku	Liczba poradni w 2014 roku	Liczba poradni w 2015 roku
1.	zdrowia psychicznego dla dorosłych	85	82	82
2.	zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	19	18	18
3.	leczenia nerwic	1	1	1
4.	dla osób z autyzmem dziecięcym	3	3	3
5.	psychologiczna	36	34	33
6.	seksuologiczna i patologii współżycia	3	2	2
7.	terapii zaburzeń preferencji seksualnych	3	1	1
8.	leczenia uzależnień	40	36	37
9.	terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	10	10	10
10.	terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu dla dzieci	5	4	3
11.	terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	4	4	4
12.	Program leczenia substytucyjnego	1	1	1
SUMA		210	196	195

Rozmieszczenie poradni z zakresu leczenia zaburzeń psychicznych (stan na 31.12.2015 r.)



- ✓ We wszystkich powiatach mieszkańcy mieli dostęp do poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych



● Poradnie dla dorosłych – 171

● Poradnie dla dzieci – 24

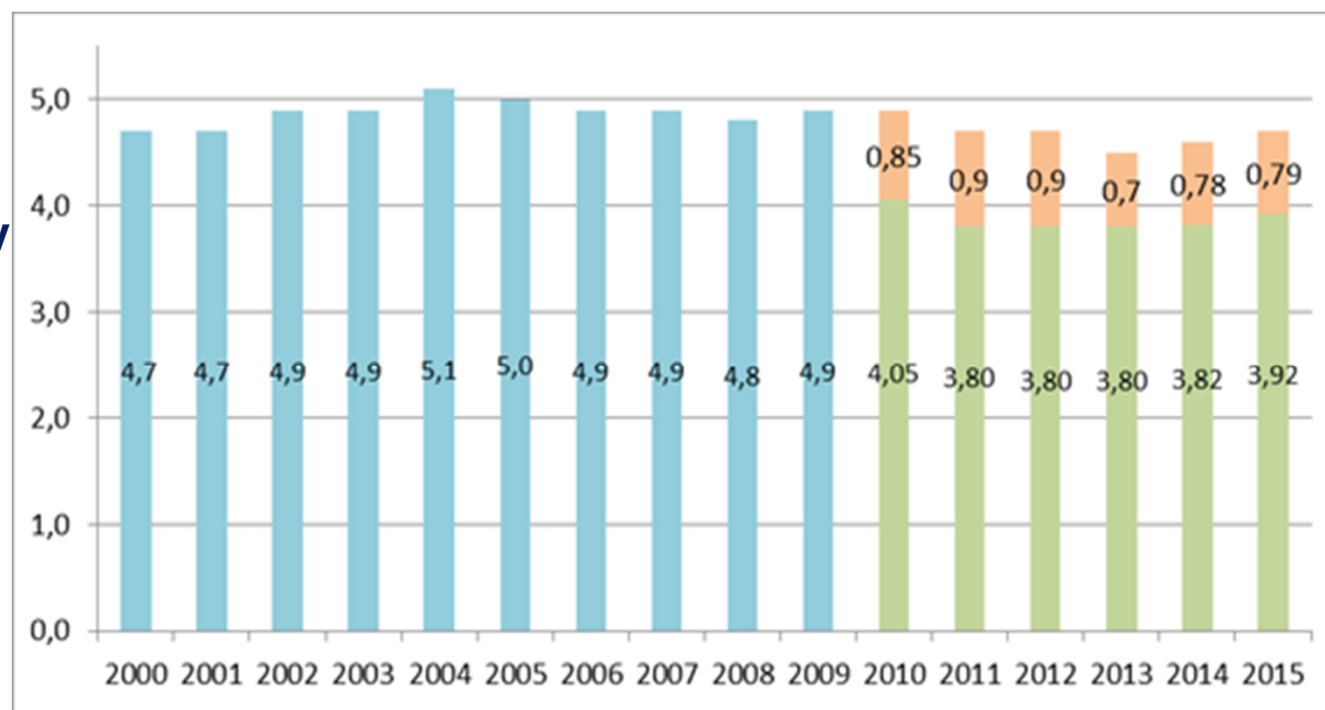
- Krakowski Obszar Metropolitarny
- Małopolska Zachodnia
- Subregion Podhalański
- Subregion Nowosądecki
- Subregion Tarnowski

 MAŁOPOLSKA

Wskaźnik łóżek psychiatrycznych na 10 000 mieszkańców województwa małopolskiego w latach 2000-2015



Wskaźnik liczby łóżek jest utrzymywany od kilku lat na stabilnym poziomie – poniżej 4.0



- łóżka psych. ogólne, łóżka w szpitalach psychiatrycznych łącznie z oddz. neurologicznym, łóżka w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych
- łóżka psych. ogólne, łóżka w szpitalach psychiatrycznych bez łóżek neurologicznych, w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych
- łóżka neurologiczne, łóżka w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych

Zasoby opieki psychiatrycznej w Małopolsce-szpitalach psychiatrycznych



- ✓ Obserwujemy spadek liczby łóżek ogólnopsychiatrycznych i tendencję zmian w kierunku specjalistycznych form opieki

Lp.	Oddziały stacjonarne	Liczba łóżek w 2013 roku	Liczba łóżek w 2014 roku	Liczba łóżek w 2015 roku
1.	psychiatryczny ogólny	465	460	375
2.	psychiatryczny rehabilitacyjny	81	81	80
3.	leczenia zaburzeń osobowości i nerwic	35	35	35
4.	psychogeriatryczny	116	116	146
5.	psychiatryczny pulmonologiczny	35	35	19
6.	psychiatrii sądowej	65	65	40
7.	psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu	-	-	65
	SUMA	797	792	760

Zasoby opieki psychiatrycznej w Małopolsce-szpitalu wieloprofilowe



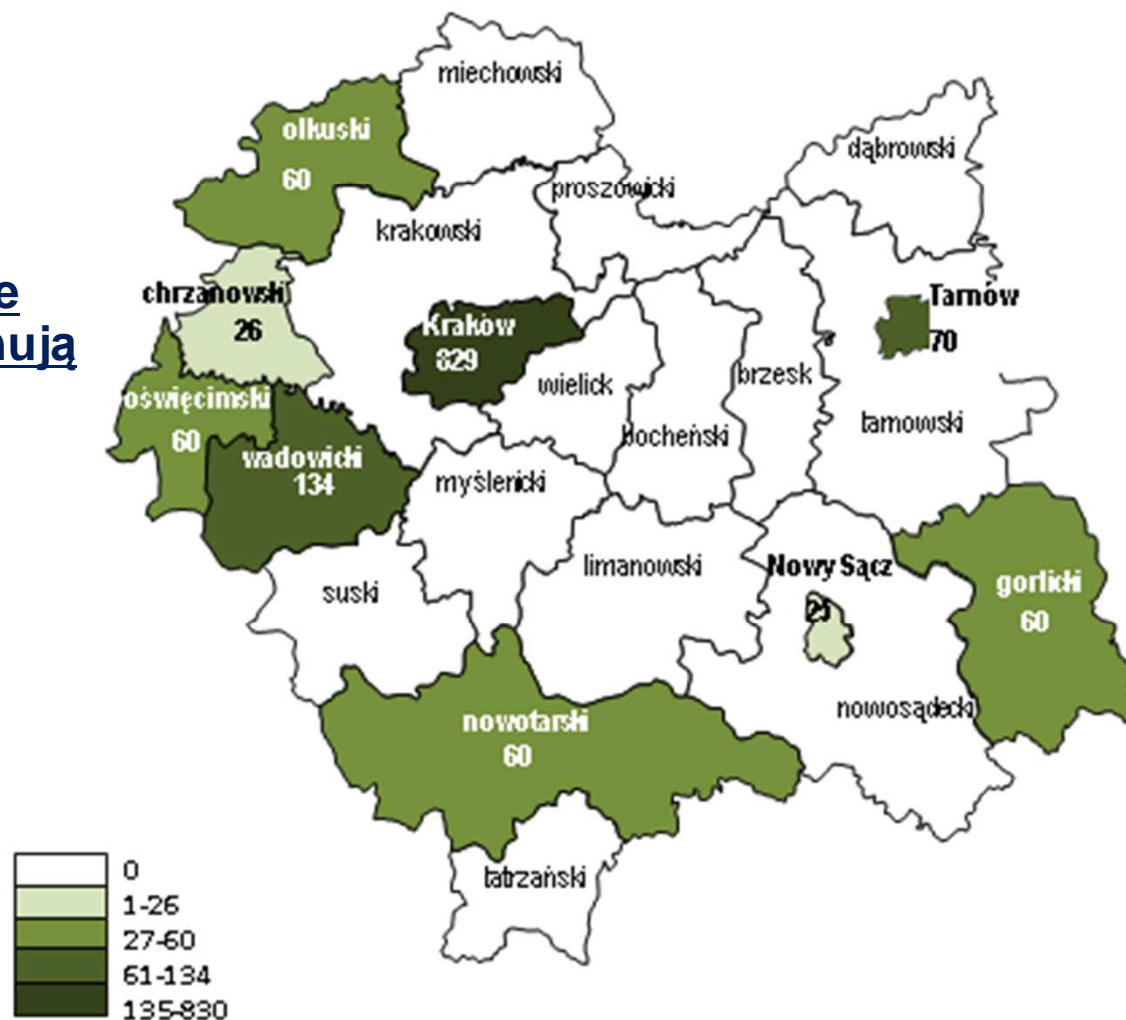
- ✓ W 2015 roku nastąpił znaczny wzrost liczby łóżek psychiatrycznych dla dorosłych – wzrost o 70 łóżek

Lp.	Oddziały stacjonarne	Liczba łóżek w 2013 roku	Liczba łóżek w 2014 roku	Liczba łóżek w 2015 roku
1.	psychiatryczny dla dorosłych	454	454	524
2.	psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	36	40	40
SUMA		490	494	564
SUMA Ł. PSYCHIATRYCZNYCH		1 287 3,8/10 tys.	1 286 3,82/10 tys.	1 324 3,92/10 tys.

Rozmieszczenie łóżek psychiatrycznych stacjonarnych (stan na 31.12.2015 r.)



- ✓ Łóżka psychiatryczne stacjonarne funkcjonują w 9 powiatach



Leczenie dzienne



- ✓ Obserwujemy pozytywny trend wzrostu liczby miejsc w 2015 roku.
- Wzrost nastąpił o 62 miejsca

Lp.	Oddziały dzienne	Liczba miejsc w 2013 roku	Liczba miejsc w 2014 roku	Liczba miejsc w 2015 roku
1.	psychiatryczny dla dorosłych	327	300	299
2.	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	210	162	169
3.	leczenia zaburzeń nerwicowych	72	56	51
4.	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	77	61	76
5.	psychiatryczny rehabilitacyjny dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju (dla dzieci i młodzieży)	56	37	83
	SUMA	742	616	678

Zespoły Leczenia Środowiskowego



✓ Liczba ZLŚ utrzymuje się na stałym poziomie

Lp.	Powiat	2013 rok	2014 rok	2015 rok
1.	bocheński	1	1	1
2.	brzeski	1	1	1
3.	chrzanowski	1	1	1
4.	gorlicki	1	1	1
5.	krakowski	2	2	2
6.	limanowski	1	1	1
7.	myślenicki	1	1	1
8.	miechowski	1	1	1
9.	nowotarski	1	1	1
10.	olkuski	1	1	1
11.	oświęcimski	1	1	1
12.	proszowicki	1	1	1
13.	suski	2	2	2
14.	tarnowski	1	1	1
15.	tatrzański	1	1	1
16.	wadowicki	1	1	1
17.	wielicki	2	2	2
18.	m. Kraków	5	6	6
19.	m. Tarnów	1	1	1
	SUMA	26	27	27

Mieszkania chronione

- ✓ Liczba mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi utrzymywała się na stałym poziomie

Rok	Liczba jednostek		Liczba miejsc		Liczba osób korzystających	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Mieszkania chronione (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	71	60	299	246	190	183
Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	12	49	55	55	63

Pomoc Społeczna



- ✓ Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy ciągły wzrost liczby miejsc w DPS oraz ŚDS
- ✓ W 2015 roku liczba miejsc w:
 - DPS wzrosła o 107
 - ŚDS wzrosła o 157

Rok	Liczba jednostek			Liczba miejsc		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Domy Pomocy Społecznej	27	27	26	2 793	2 805	2 912
Środowiskowe Domy Samopomocy	73	73	73	2 518	2 537	2 694

Liczba osób chorujących psychicznie zatrudnionych w Zakładach Aktywności Zawodowej



- ✓ W 2015 roku utworzone zostały dwa nowe ZAZ-y w Stróżach i Nawojowej

Lp.	Nazwa	2013	2014	2015
1.	ZAZ U Pana Cogito	22	21	22
2.	ZAZ Piast	25	25	44
3.	ZAZ w Witowicach	14	13	13
4.	ZAZ Konary	23	22	17
5.	ZAZ Pensjonat na Wzgórzach	20	21	21
6.	ZAZ Opoka	9	7	9
7.	ZAZ w Stróżach	-	-	19
8.	ZAZ w Nawojowej	-	-	11
SUMA		113	109	156

Realizacja celu 1 MPOZP – Promocja zdrowia psychicznego



Województwo Małopolskie:

- ✓ Realizacja programu pn.: „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program edukacyjny dla mieszkańców województwa małopolskiego”
- ✓ Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie realizował program pn.: „Otwórzmy drzwi – otwórzmy serca dla chorujących na schizofrenię”

Samorządy powiatowe/gminne:

- ✓ Prowadzenie w szkołach wykładów, warsztatów, programów profilaktycznych oraz spotkań z rodzicami
- ✓ Realizacja programów edukacyjno-integrujących w szkołach w zakresie ochrony i promocji zdrowia psychicznego, a także szkoleń i spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz warsztatów budowania pozytywnej samooceny

Realizacja celu 2 MPOZP – Dostępność Opieki



Województwo Małopolskie:

- ✓ **Rozwój bazy leczenia psychiatrycznego – dofinansowanie dla Szpitala Wojewódzkiego im. św. Łukasza w Tarnowie oraz Szpitala Specjalistycznego im. dr. J. Babińskiego w Krakowie.**
- ✓ **Zwiększanie dostępu do opieki psychiatrycznej – otwarcie Ośrodka Zdrowia Psychicznego znajdującego się przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie.**
- ✓ **Zakontraktowano 27 Zespołów Leczenia Środowiskowego w 17 powiatach oraz w mieście Krakowie i Tarnowie.**
- ✓ **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: realizacja projektu „Pomocna dłoń pod bezpiecznym dachem”.**
- ✓ **Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie: realizował 8 projektów skierowanych m. in. do osób chorujących psychicznie.**
- ✓ **Samorządy powiatowe/gminne: Prowadzenie Środowiskowych Domów Samopomocy, Domów Pomocy Społecznej.**

Realizacja celu 3 MPOZP – System informacji



Województwo Małopolskie:

- ✓ Monitoring danych dotyczących opieki psychiatrycznej na terenie województwa.
- ✓ Współpraca międzyinstytucjonalna.
- ✓ „Informator o dostępnych w województwie małopolskim formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – dostępny na stronach internetowych województwa.
- ✓ Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie: współpraca międzynarodowa z Kliniką w Zwiefalten (Niemcy).
- ✓ Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie: współpraca międzynarodowa z ośrodkiem Brucke-Haus in Eckernförde (Niemcy) oraz współpraca polsko-ukraińsko-holenderska.

Podsumowanie – efekty realizacji programu



- ✓ Utrzymano wskaźnik liczby łóżek psychiatrycznych stacjonarnych $< 4 / 10\ 000$ mieszkańców.
- ✓ Rozwój, w oparciu o istniejące zasoby, Centrów Zdrowia Psychicznego zlokalizowanych jak najbliżej miejsca zamieszkania pacjenta – 10 CZP w Małopolsce (w tym jedno dla dzieci i młodzieży).
- ✓ Wypełnienie „białych plam” na mapie województwa – Ośrodek Zdrowia Psychicznego w Tarnowie.
- ✓ Stopniowe przekształcanie dużych szpitali psychiatrycznych w placówki specjalistyczne – Modernizacja Szpitala Babińskiego, wzrost liczby łóżek psychogeriatrycznych, utrzymanie łóżek rehabilitacyjnych.

Podsumowanie – efekty realizacji programu



- ✓ Stopniowe ograniczanie opieki stacjonarnej przenosząc sukcesywnie jej zadania na inne formy opieki: ambulatoryjną, środowiskową oraz system wsparcia pomocy społecznej w bliskim otoczeniu chorego:
 - 195 poradni (w każdym powiecie poradnia dla dorosłych),
 - 27 ZLŚ,
 - 2 912 miejsca w Domach Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych,
 - 2 694 miejsca w Środowiskowych Domach Samopomocy
 - 55 miejsc w mieszkaniach chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ Realizacja programów profilaktycznych służących promocji zdrowia psychicznego, przeciwdziałanie stygmatyzacji oraz stworzenie mieszkańcom możliwości wczesnej interwencji.



MAŁOPOLSKA

Dziękuję za uwagę